

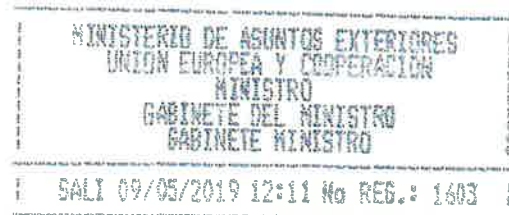

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES, UNIÓN EUROPEA
Y COOPERACIÓN

GABINETE DEL MINISTRO

EL DIRECTOR ADJUNTO

Sr. D. Sergio Vázquez Torrón
Director del Gabinete del Ministro
Ministerio de Fomento
Paseo de la Castellana, 67
28071 Madrid

Madrid, 8 de mayo de 2019

El Director,

Mucho me complace remitirte copia del telegrama de la Embajada de España en Andorra, relativo a: "Corte de carretera que une Francia con Andorra y editorial favorable a España".

Un saludo,

Ignacio Sánchez de Lerín García-Ovies

De	EMBAJADA ANDORRA
-----------	------------------

Recepción	martes, 7 de mayo de 2019 10:27:32
Asunto	Corte de carretera que une Francia con Andorra y editorial favorable a España.

Adjuntos	Bondía corte carretera Pas 30_04_19.pdf; Diari corte carretera Pas 30_04_19.pdf; Periodic corte carretera Pas 30_04_19.pdf; ARTICULO ARA.pdf;
-----------------	---

La semana pasada se produjo el corte de la carretera francesa que une Francia con Andorra, la RN-22, debido a un desprendimiento de tierra. El corte de la RN-22 ha provocado que Andorra quede incomunicada con Francia y que las ventas de la localidad fronteriza del Pas de la Casa hayan caído un 98%, sumiendo a esta localidad en una profunda crisis. Las previsiones de este Gobierno señalan que el corte de la carretera durará al menos tres semanas más.

En este contexto, hoy el editorial del diario digital Ara Andorra (www.ara.ad) bajo el título "Ahora sí que Andorra mira hacia España" hace una valoración muy positiva tanto de las inversiones en carreteras realizadas hasta la fecha en la parte española que han permitido reducir el tiempo de trayecto entre España y Andorra y mejorar la seguridad, como de las inversiones que se siguen realizando (en estos momentos se está construyendo el túnel de Trespunts cerca de Organyà).

En esta coyuntura sería muy oportuno que se produjese el avance de la homologación del sistema de aproximación mediante GPS del aeropuerto de Andorra-La Seu.

Envío en anejo dossier de prensa sobre el corte de la carretera RN-22 así como editorial de hoy aparecido en el Ara Andorra.ad.

Ruego VE transmita contenido este telegrama a Ministerio de Fomento.

FIN

BONDIA

EL PRIMER DIARI GRATUIT I INDEPENDENT

DIMARTS, 30 D'ABRIL DEL 2019

NÚM. 3.796 / ANY 16

NECESSITA FINANÇAMENT?

Ser el propietari del teu cotxe pot començar aquí ara...

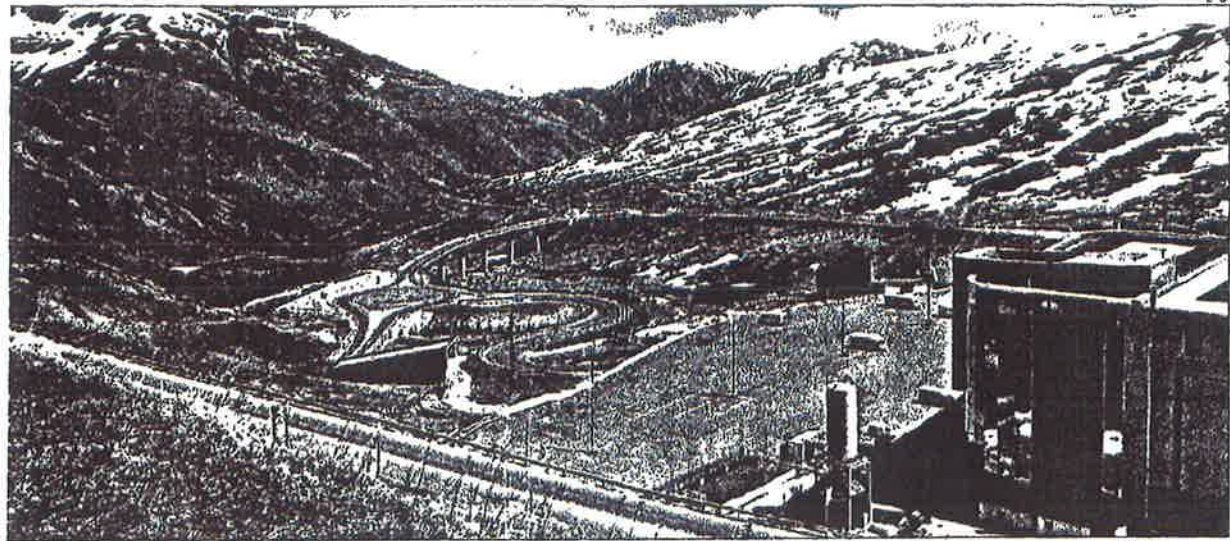
Un mesonier

www.bca.ad

França no és capaç d'establir un termini per reobrir l'RN-22

La CEA alerta que no es pot tenir tancada la via 'sine die' i reclama una solució immediata i provisional

El comerç diu que el cap de setmana al Pas "es va perdre tot" i ahir només es va fer el 2% de les vendes

AVUI ÉS NOTÍCIA | pàgina 3

Concentració demà per reivindicar un 1 de maig festiu

ANDORRA | pàgina 7

Detenen un traficant de marihuana buscat a Alemanya

ANDORRA | pàgina 8

Els veïns lamenten cert ocultisme en les obres de l'ETR

ANDORRA | pàgina 11

OPINIÓ

JAUME BARTUMEU CASSANY
Pescador de Progrés-SDP

Veritat i política

MARTÍN BLÁNCÓ
Artista visual

Àngels i dimonis

WWW.BONDIA.AD / TEL: 806 888 / FAX: 828 888

Yorky's
Els millors productes per a la vostra mascota

Gosbi retorn
Fumets

NATURAL
ALIMENTACIÓ NATURAL

SERVEI DE PERRUQUERIA CANINA
OBRIM TOTS ELS DIES DE L'ANY
846 366

Ens trobareu a
PYRÉNÉES
Andorra
3a planta

MÈDICA D BEAUTY
estètica, medicina estètica, dental

nova
aparitòlogia

DERMALINFUSIÓ

El tractament **flash** per recuperar la lluminositat

E. Bonaventura Arriagol, 10 Bsc. 01. 3er. 46. AD 500 Andorra la Vella
Infraroig i peeling a llum. Tel: 00 376 800040

DIET medical

T'ajudem a complir els teus bons propòsits

Aquest any **APRIMA'T**
SENSE PASSAR GANA

T. 00 376 822-333 T. 00 376 800-040
C/ Bonaventura Arriagol, 10 ed. Monclar, Esc 2, Pl 1-3 (ANDORRA)

Avui és notícia

Tall del trànsit

França no és capaç de dir quan podrà restablir el pas per l'RN-22

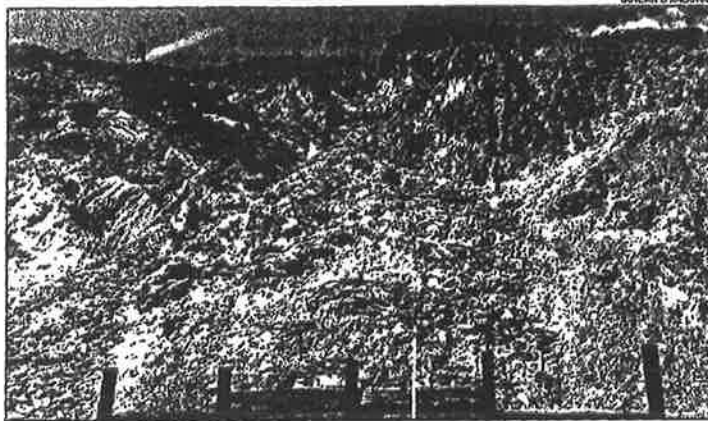
La CEA alerta que no es pot tenir tancada la carretera 'sine die' i reclama una solució immediata i provisional

França no és capaç de dir quan podrà restablir la circulació de l'RN-22. Segons va explicar el ministre portaveu en funcions, Jordi Cinca, després de la reunió entre tècnics de Protecció Civil i Ordenament Territorial amb la direcció interdepartamental francesa de carreteres del sud-oest (Dirso) celebrada ahir, el risc de col·lapse de la zona on es produïa l'esllavissada és molt elevat i l'Estat veí vol tenir una anàlisi fiable abans de determinar qualsevol calendari.

El tram afectat és d'uns 100 metres longitudinals al llarg de la carretera, té 30 metres d'alçada i entre 15 i 20 de profunditat.

A més, els moviments de terra continuen actius i són d'uns 15 centímetres cada dia. Cinca, que qualifica la situació de "complexa", va advertir que per estabilitzar el terreny caldrà una màquina especialitzada que s'haurà d'ancorar i que ahir ja s'estava desplaçant a la zona. A més va dir que la verticalitat del talús impedeix que hi pugui treballar més d'un giny al mateix temps. Des del Govern es va indicar que les primeres intervencions esquereixen tenir la carretera tallada. Així doncs, serà quan comenci l'estabilització del terreny que s'avaluarà la possibilitat de donar pas alternatiu. Cinca va explicar que el Govern ha expressat a les autoritats franceses la necessitat que es permeti la circulació al més aviat possible.

El tall de l'RN-22 va centrar la reunió de comiat del cap de Govern en funcions, Antoni Martí, i el síndic general, Vicenç Mateu, amb el representant del copríncep francès, Patrick Strozda. Aquest darrer es va comprometre a fer el possible, tant des dels ministeris competents com des de les institucions regionals, per poder accelerar el ritme de les intervencions. També avui, una delegació encapçalada per Martí es reunirà amb el prefecte de la Regió Occitània i a la tarda es trobarà amb els caps de llista

La zona afectada per l'esllavissada a l'RN-22, a l'extrem del pont de la Mina.

de totes les formacions amb representació al Consell General per informar de la situació. A l'últim, es reunirà amb els veïns i comerciants del Pas de la Casa entre avui i demà. L'executiu, a més, preveu donar "totes les facilitats" perquè el transport de mercaderies que hi ha amb França es pugui fer amb la situació més normal possible per la frontera hispanoandorrana. Al mateix temps va anunciar que agents de duana i de policia seran al punt fronterer de Porta per fer complir amb les restriccions aplicades.

Cinca va acceptar que "cada dia que la carretera està tancada és un problema per al Pas de la Casa i per al país", i va afegir que una de les prioritats de la pròxima legislatura ha de ser "continuar aprofundint" en la connexió amb el país veí del nord. "Així és una situació excepcional que posa en relleu la feblesa de la connexió viària amb França", va dir.

DEMANDA DE LA CEA

La possibilitat que el tall de l'RN-22 es pugui allargar més de quinze dies ha posat en alerta els empresaris. Hi ha preocupació, sobretot al comerç del Pas de la Casa, on es viu un problema

Els representants dels diferents sectors de la CEA en la roda de premsa d'ahir.

"molt important" que s'accentuarà cada dia que passa, va dir el president de la Confederació Empresarial Andorrana (CEA), Gerard Cadena. És per això que la patronal va reclamar ahir una solució immediata i provisional. "No es pot tenir la carretera tancada sine die", va afirmar Cadena. Al mateix temps, la CEA remarca que caldrà encetar una reflexió sobre la necessitat de tenir una via alternativa per accedir a França. Cadena va indicar que aquest ha de ser un objectiu "primordial" de la pròxima legislatura i considera que es podria tornar a posar sobre la taula el projecte plantejat fa uns 15 o 20

anys de construir una carretera per la solana d'Andorra que unís el Pas de la Casa amb l'Hospitalet-près-Andorre per territori nacional o apostar per la solució del túnel en què treballa la Cambra de Comerç.

El comerç és el més afectat pel tall, tot i que la CEA alerta que si la situació s'allarga altres sectors es poden veure perjudicats. Albert Sebi, representant dels comerciants de la patronal, explica que el cap de setmana al Pas de la Casa "es va perdre tot" i ahir, amb relació a l'any passat, només es van fer un 2% de les vendes. Tenint en compte que el maig és un mes amb diversos

dies festius a França, l'impacte negatiu sobre el compte d'exploració dels negocis tindrà un abast important. Per tot plegat, l'empresariat creu que caldrà analitzar una compensació econòmica del Govern (a través de mesures impositives o ajudes) al mateix temps que reclama més informació, ja que fins ahir a la tarda desconeixia quina era la situació i els passos que s'esperava prendre.

Per la seva banda, el representant de l'Associació de Transport de Viatgers d'Andorra i conseller al Comú encampada, Jordi Troguet, va recordar que el Pas de la Casa representa el 23% del PIB i va alertar de la fragilitat d'Andorra amb una sola entrada. "Si falla, Andorra estarà morta", va sentenciar. Troguet va denunciar que l'RN-22 és una infraestructura pròpia dels anys 50 i que l'hivern passat va estar 28 dies tancada. Ara, amb el tall de la carretera s'ha suspès la línia regular que enllaça Andorra amb l'estació de tren de l'Hospitalet. Troguet va advertir que els ferrocarrils francesos estan analitzant eliminar aquesta parada. També Andbus oferirà a partir d'avui dues expedicions a Tolosa (amb sortida a les 5 hores i a les 13 hores des d'Andorra i a les 10.30 hores i a les 19.30 hores des de França). Dani Vinseiro, administrador de la companyia, va explicar que la ruta suposa un sobrecost del 50% i va afegir que si s'allarga el tall pot suposar un problema econòmic. Així mateix, Victor Filloy, gerent de l'Associació de Transportistes de Mercaderies i Carburants, va indicar que el pas per Espanya encareix el viatge i es va mostrar en espera que la situació es resolgui aviat. Tots ells van advocar per una solució a més llarg termini. I és que temen que es repeteixi el cas del talús de Luzenac, pel qual la via va estar tres mesos afectada. Després de la roda de premsa de la CEA, el Govern va convocar la patronal per posar-la al corrent de les darreres informacions.

Diari d'Andorra

www.diariandorra.ad

Cauen en un 95% les vendes al Pas de la Casa

TEMOR

El poble tremola davant l'opció que el tall s'allargui més de quinze dies

TREBALLS

La maquinària haurà d'estabilitzar el terreny abans de donar pas alternatiu

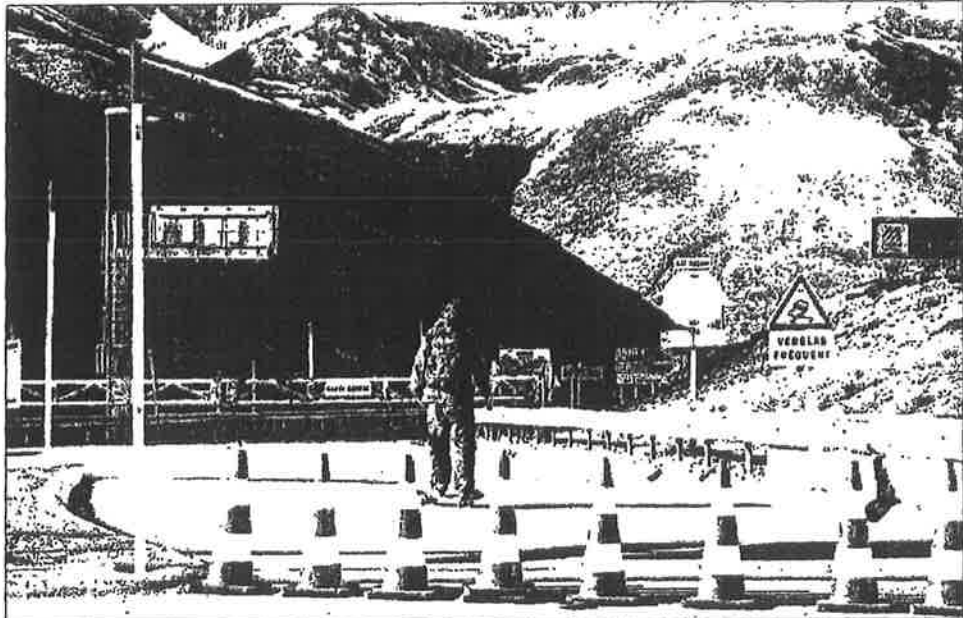
CINCA

Admet "la feblesa" de la comunicació viària amb França

REPORTATGE

A un Pas del desert

Un poble sense turistes i amb botiguers esperant a les portes dels comerços

Un jove circulant amb un monopati al tram de la carretera d'accés a França tallat per l'estretatjada.

PÀGINES 3 i 4

TOT APUNTA QUE EL PS I LIBERALS ASSUMIRAN ELS ALTRES DOS LLOCS DE SINDICATURA PÀGINA 8

DA presentarà Palmitjavila com a subsíndica general

► Els demòcrates volen Suñé de síndica i no optaran a cap de les secretaries

TREBALL PÀGINA 10

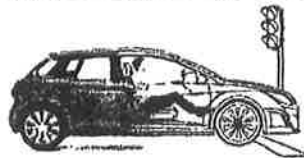
Els sindicats i les formacions d'esquerra es concentraran per l'1 de malg

SUCCESSOS PÀGINA 9

Empresonat un home reclamat per tràfic d'estupefaents

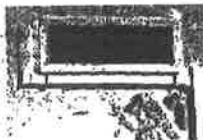
Crèdit Andorra
Estar
+ 5%
(TAN: 0,88%)

Consulta condicions a
www.creditandorra.ad

Crèdit Andorra

La sol·licitud queda subjecta al estudi de mèrit del sol·licitant. Les condicions de finançament són subjectives i poden variar sense previ avís. Els interessos són anuals i s'apliquen sobre el capital emprat. Els costos de gestió són de 100 € i els de registre de 100 €. Els costos de gestió són de 100 € i els de registre de 100 €.

TALL A L'ACCÉS A FRANÇA

Andorra

ELS MOVIMENTS AL TERRENY POSEN DE MANIFEST L'ELEVAT RISC DE COL·LAPSE

El Pas de la Casa tremola

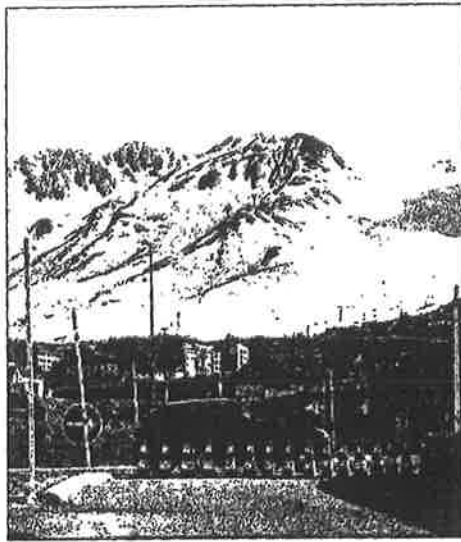
Els comerços de la zona perden un 95% de les vendes respecte a l'any passat i l'afectació pot augmentar al maig ■ Es durà a terme l'estabilització amb maquinària especial abans d'avaluar-ne el pas alternatiu

CARLES GARCIA / BIGARD POU
Andorra la Vella

Un forat de tres metres de profunditat fa tremolar el Pas de la Casa davant de la possibilitat, real, que les obres per reobrir la carretera amb França s'allarguin molt més enllà dels deu o quinze dies anunciats inicialment. La situació econòmicament, sense exagerar, és dramàtica. Els comerços, hotels i restaurants han perdut entre el 90% i el 98% de l'activitat. Bona part han decidit tancar i els que estan oberts tenen els propietaris i empleats al carrer per veure si passa algú. El poble és gairebé un desert, on la principal

Vista des de dalt de l'esclatada que hi ha al terreny.

Els vehicles es troben sense que impedeixin el pas.

FERRANDE GALLEGO

QUÈ HA DIT

Jordi Cinca

MINISTRE PORTAVEU EN FUNCIONS

“La situació posa en relleu la nostra feblesa en la comunicació viària amb França”

afuència és la de tècnics de Govern que es desplacen a la zona del pont de la Mina per constatar la magnitud de la tragèdia.

Dijous passat els tècnics francesos van detectar una esclatada en un talús que s'enfonsava prop de tres metres. Van decidir donar pas alternatiu per protegir el carril més proper a la muntanya. En constatar dissabte que l'esclatada no parava d'avançar -es parla d'entre deu i disset centímetres diaris- es va avisar que a partir de les nou es tallaria la carretera perquè existia perill real que caigué tot el talús de cop. Més enllà dels treballs que han de fer els tècnics francesos per estabilitzar-lo, el Govern treballa perquè les autoritats franceses acceptin que es facin els treballs com més ràpidament millor per poder tornar a donar pas alternatiu. S'està disposat a fer vigilància contínua i control permanent el així es pot reobrir ni que sigui un carril i desencavar el Pas de la Casa.

MOVIMENTS MOLT SIGNIFICATIUS

El ministre portaveu en funcions, Jordi Cinca, va descriure la situació com a “complexa” i no va voler fixar terminis de quan es po-

Els empresaris demanen una solució “provisional i immediata”

El president de la Confederació Empresarial Andorrana (CEA), Gerard Cadena, va expressar ahir, conjuntament amb representants de diversos sectors empresarials del país, la preocupació davant el tall de la carretera RN-22. “S'ha de trobar una solució de caràcter immediat i provisional”, va demanar Cadena, que va posar de manifest les preocupacions que els han trasllat-

dat durant aquests dies els associats, sobretot arran de les informacions que assenyalaven que el tall es mantindria sine die. “La voluntat nostra és que es pugui fer oom a mínim un pas alternatiu per no deixar aïllat tant el Pas de la Casa com Andorra”, va expressar Cadena va afegir que seria oportú reflexionar de cara al futur sobre la viabilitat de fer noves vies de co-

municació amb França i Espanya davant dels problemes que comporta actualment tenir només una carretera per banda.

Albert Sabí, representant del sector del comerç, va destacar que els “amoïna la incertesa de no saber fins quan estarà tallada”, i va considerar que l'impacte sobre els comptes d'exploració dels negocis pot ser molt alt. Ahir, per exemple,

el nivell de vendes estava en un 2% respecte al registrat ara fa un any. “Ens agrada que Govern prengués les mesures que escalfen tant a nivell de comunicació com de compensació econòmica”, va demanar Dani Vinveno, de Viatges Regnia, va explicar que es posaran serveis mínims per arribar a Tolosa tot i que el sobrecost pots patges i durada del viatge és del 50%.

drà garantir el trànsit amb un pas alternatiu. Els diferents testimonis de la direcció interdepartamental francesa de carreteres del sud-oest (Djiso) van manifestar que la zona estava lluny de ser estabilitzada i que “van sortir moviments molt significatius” que posen de manifest un elevat risc de col·lapse a la zona. Cinca va explicar que es tracta d'una zona de 100 metres longitudinals al llarg de la carretera, gairebé 30 metres d'altura i entre 15 i 20 metres de profunditat. La voluntat del Govern segueix sent la d'“assegurar

el trànsit entre Andorra i França i, d'altra banda, garantir la seguretat de qualsevol persona que hi pugui transitar”. Cinca va admetre que la situació “posa en relleu la nostra feblesa en la comunicació amb França”.

Per poder estabilitzar la zona afectada, el ministre portaveu en funcions va manifestar que es requereix un tipus de maquinària “altament especialitzat” que ahir ja s'estava desplaçant a la zona. El ministre portaveu, però, va afegir que les feines de preparació perquè aquesta maquinària pugui

actuar són altament complexes, ja que es requereix un “ancoratge” perquè puguin treballar a la zona afectada. Segons Cinca, es tractarà la zona més alta i es farà un buidat de dalt cap a baix per evitar el “risc que es desprengui part de la muntanya”. “És un format més lent per garantir la seguretat”, va manifestar. Un cop estabilitzada la zona, s'avaluarà si aquests treballs són compatibles amb un pas alternatiu.

El cap de Govern en funcions, Toni Martí, va tractar la situació en la trobada de comiat a París

amb el representant del Copríncip francès, Patrick Strozza. Avui estan previstes dues reunions més, la primera a Tolosa, amb el prefecte de la regió occitana, Etienne Guyot, i la segona, ja al país, amb els caps de llista de les formacions polítiques amb representació al Consell General per informar-los de la situació. També està previst que dimecres el cap de Govern en funcions i el cònsol major d'Encamp, Jordi Torres, es trobin amb comerciants i veïns del Pas de la Casa per explicar-los amb detall la situació.

TALL A L'ACCÉS A FRANÇA

A un Pas del desert

Els carrers del Pas de la Casa es queden sense turistes francesos i l'estampa ara és la dels botiguers a les portes dels comerços es-

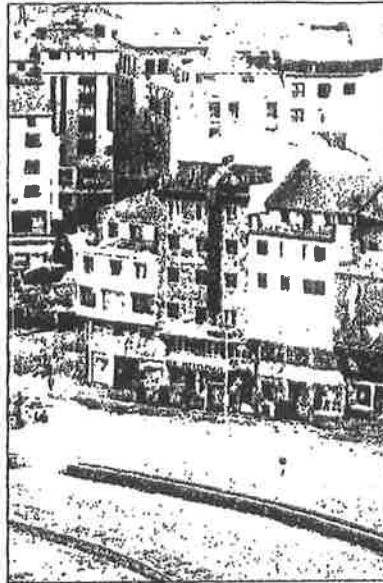
perant de braços plegats. Molts establiments ja han decidit tancar fins que es torni a obrir la carretera amb el país veí.

CARLOS GALLARDO
Pas de la Casa

El Pas de la Casa posseeix des de diumenge passat el títol del desert més singular del món. Entre neu, a més de 2.000 metres d'altitud i ple de botigues, però amb els carrers buits. I és que la vila encampada viu, un cop clausurada la temporada d'esquí, quasi exclusivament dels turistes francesos i aquests han deixat d'anar-hi. "És normal, la carretera està tallada i la ruta per arribar fins aquí ara és molt més llarga", va explicar l'Eddy, un dels pocs gals que ahir es van passejar pel Pas "després d'haver anat a Puigcerdà i haver recorregut tot Andorra".

"Molts francesos deixaran de venir", va vaticinar. Un auguri que ahir ja era una realitat. "Hi ha molta menys gent", va apuntar Juan Carrasco, veí, que lamentava que ara el seu lloc residencial estigués "desertic". Els més afectats del tancament, però, són els comerciants. Ahir l'estampa del Pas era la dels botiguers a la porta dels seus establiments de braços plegats. Esperant. "Estem fatal. No hi ha ningú i nosaltres estem aquí asseguts sense treballar", va lamentar l'Ahmad, treballador d'un establiment dedicat a la venda de tabac. De fet, va continuar, "moltes botigues van tancar diumenge perquè no hi ha ningú i tenen despeses si obren". Informem als nostres clients que, a causa d'un accés delicat al Pas de la Casa, romandrem tancats fins dimarts dia 1 de maig, reava un petit cartell en una botiga d'articles de motor. I els que ahir encara no havien tancat "s'ho estaven pensant", va manifestar Rui Lemos, responsable de Petit Preu.

"EL COMERÇ NO POT AGUANTAR"
"El comerç no pot aguantar gaire temps d'aquesta manera, perquè estem notant moltíssim el tall", va dir, i va apuntar que diumenge "ja vaig tancar a les 16.30 hores quan

Un dels carrers del Pas, buitahir a la tarda. FERRANDO GALIMDO

El carrer Sant Jordi del Pas de la Casa, ahir al migdia. EVA ROSSI

Els hotels i els restaurants del Pas, sense clients

Els comerços registren pèrdues de més d'un 90%

normalment tanco a les 19". "Vivim dels francesos i la situació és insuportable", va acabar. En aquest mateix sentit es va expressar la Cidalia Remandes, empleada del restaurant Astèrix. "En un dia com aquest normalment treballem bé i tenim bons números amb uns 60 o 70 clients", va recordar, i va apuntar que ara, però, "tenim quatre comensals". "No estem treballant gens, zero, i ja pensem a tancar els dies que diuen que no estarà oberta la carretera", va assegurar.

De fet, Fernandes va posar l'accent que de la vintena de restaurants del Pas, ahir només van obrir "uns sis". "Van veure que no hi havia cap client i per quatre cafès que podem fer al matí han optat per tancar", va afegir. Una situació que està

comportant grans pèrdues per als botiguers. En concret, el comercial Basili García, assidu al Pas de la Casa, va parlar "d'un 90%" i, va afegir, "potser em quedo curt". "Estan treballant amb la gent que viu aquí, els veïns són els únics clients dels comerços", va dir, i va admetre que "això és una pena".

"Normalment faig trenta o quaranta comandes de portar productes a les botigues i avui en porto quatre", va argumentar García, que va justificar que molts comerciants han deixat de comprar als proveïdors "per no tenir el producte al magatzem" i "no vendre res". A més a més, tots els comerciants van coincidir a afirmar que el tancament "arriba en el pitjor moment". "El pont de l'11 del 8 de maig havien

de ser unes jornades molt fortes", va reconèixer Cidalia Fernandes. Els hotels i apartaments turístics també van acusar la falta de visitants gals.

A la recepció de l'hotel Cims, Rita Alberto va explicar que no tenien cap "habitació ocupada". "Normalment a final d'abril i principi de maig l'activitat és més baixa, però no tan fluixa com ara", va dir. De fet, Alberto va apuntar que sense tall "ara tindrem entre vuit i deu habitacions" reservades. Des de la benzinera BP, tot just al cum del port d'Envalira, Antonio Manuel Gonçalves va destacar "una baixada del 90% dels clients". I és que sense cotxes francesos han passat de vendre "10.000 litres al dia" a vendre "1.000 litres". "El problema és que no sabem quant es pot allargar", va afegir.

PYRÉNÈES
ANDORRA

BEAUTY

Del 18 d'abril al 18 de maig del 2019

Av. Meritxell, 11 • AD500 Andorra la Vella • T +376 880 000 • www.pyrenees.ad • @pyreneesandorra

1,30€

EL PERIÒDIC D'ANDORRA • EL PERIÒDICO DE CATALUNYA

DIJARS 30 D'ABRIL DEL 2019

FITER I ROSELL 6, EDIFICI LA TORRE ESCALDES-ENGORDANY TEL 786 200

www.elperiodic.ad redaccio@elperiodic.ad

DIRECTORA EDITORIAL LÍDIA RAVENTÓS

Andorrana de Publicacions

el Periòdic

dt. 30

ACCÉS TALLAT 'SINE DIE'

Pàgines 2 i 3

Incomunicats amb França

El Govern no fixa terminis per reobrir i demana un pas alternatiu

La CEA vol recuperar el projecte de fer una carretera per la solana andorrana

Als comerços del Pas opten per tancar directament o llegar abans

La zona pas del Pas de la Casa a França

Nova concentració pels drets socials i laborals

► Els sindicats convoquen amb motiu de l'1 de maig per lluitar per unes condicions dignes (pàgina 6)

CONSTITUCIÓ DEL CONSELL GENERAL 7

DA tria **Suñé** i **Palmitjavila** per a sindicatura i cedeix les secretaries

FACTURACIÓ RÈCORD 14

Arcalís tanca amb un 11% més d'esquiadors

BÀSQUET Pàgina 27

Aixàs reconeix la dificultat d'arribar als play-off i pràcticament els dona per perduts

Every day, all your Andorran news in English released with El Periòdic

Tema del dia

Accés tancat ▶ El tall viari genera greus afectacions i preocupacions

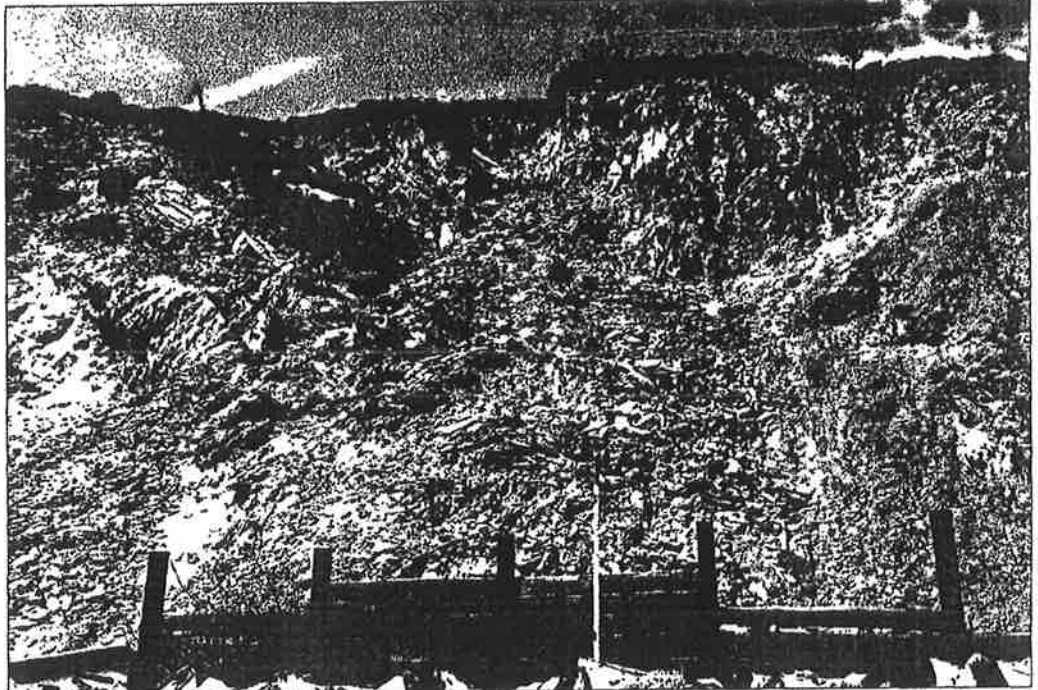
El Govern no fixa data per reobrir l'RN22 i demana un pas alternatiu

La inestabilitat i la verticalitat del terreny dificulta els treballs per restaurar el trànsit a curt termini | La CEA remarca que cal unir els dos països amb una nova carretera per la solana andorrana

ALBA CASANOVAS
ANDORRA LA VELLA
@albacasanovas

La complexitat dels treballs que s'han de dur a terme per estabilitzar el talús que devindrà a cedir a l'RN22 provoca a carretera romanguí tancada fins que França revertixi la incinca, que manté tallat l'únic accés al país gal des del dissabte a la nit. La importància de la via i dels efectes que està generant en nomia del Principat, el Govern assiladat a les autoritats franceses i l'agència d'obrir un pas alternatiu «com més aviat millor sempre a seguretat que sigui garantida», va dir ahir el ministre portaveu en funcions, Jordi Cinca. Per la seva banda, la CEA es va mostrar ahir «molt cupada» per la situació de «feblesse que pateix Andorra quan els accessos al país queden inhabilitats. Els resarís reclamen «solucions» i, justesentit, van treure del calaix rojecte recurrent: construir una carretera que uneixi ambdós països a la solana andorrana. «La situació no és fàcil d'abordar», nuncià Cinca, ja que els tècnics de Dirsò han constatat que el tall pateix moviments significatius i «risca que poden comportar un col·lapse massiu». El corriment de roques i terra segueix en augment i ja va els 100 metres longitudinals de la carretera, els 30 d'altitud i uns 20 de profunditat, va explicar Cinca. Ahir al matí, diversos agents de Protecció Civil, del ministeri d'Ordenament Territorial i del nú d'Encamp es van reunir amb experts de la Dirsò per comprovar l'abast de l'esllavissada, els treballs a realitzar i la seva durada. A més de la inestabilitat, la verticalitat del terreny és un altre hàndicap que els tècnics francesos estan afrontant, ja que impedeix que pugui treballar més d'un giny al mateix temps. Tot i això, l'objectiu és buidar la part alta del talús «per treure-li pes i evitar que segueixi caient», va assenyalar Cinca. En aquest sentit, l'Executiu ha demanat a les autoritats galles que amplin «al màxim» el període d'hores de treball, inclosos els caps de setmana.

AFECTACIÓ ENORME. / El ministre portaveu va admetre que l'afectació al Pas de la Casa i la resta del país és enorme, però va eludir parlar de possibles impactes, que espera avaluar «amb perspectiva», i tampoc va adjectivar la situació tal com fan els comerciants de la localitat encampadana, que la titllen de «dramàtica» i «catastròfica». Cinca va definir

▶▶ El desprendiment de roques i terra a l'RN22 a l'altura del Pont de la Mina, ahir.

“

Jordi Cinca
MINISTRE PORTAVEU EN FUNCIONS

«La situació no és fàcil d'abordar: pot haver-hi un col·lapse massiu»

Gerard Cadena
PRESIDENT DE LA CEA

«No podem estar sempre pendents dels talls de l'RN22. Hem de reflexionar»

la com «una situació excepcional que posa en relleu la feblesa de la nostra comunicació amb França». Unes paraules que van fer seves el president de la CEA, Gerard Cadena, i els empresaris associats a la confederació. «No podem estar sempre pendents dels tancaments del RN22», va manifestar Cadena, a la vegada que va catalogar la problemàtica de «molt important». Per aquest motiu, va convidar a «reflexionar de cara al futur». Respecte a la proposta de desdoblament de l'accés cap a França a través d'una nova carretera sobre territori nacional, el president de la CEA va reconèixer que és una solució costosa i difícil, però és una solució.

Els membres de la confederació van secundar la proposta. D'una banda, el portaveu de l'Associació de transportistes de mercaderies i carburants, Víctor Fillou, va manifestar que «cal estudiar de forma seriosa l'opció de desdoblament de l'accés a França per territori nacional. És clau i vital per la subsistència del país». De l'altra, l'administrador d'Andbus, Dani

Vinheiro, va manifestar que «l'enllaç amb França aporta creïblesment i l'estabilitat de les comunicacions impedeix aquesta oportunitat».

VIGILÀNCIA A LA DUANA. / El tall viari ha generat que el trànsit a la frontera del riu Runer s'incrementi, tot i que Mobilitat no ha xifrat l'augment de vehicles. Tot i l'increment del trànsit, Cinca va informar que no s'ha ampliat el dispositiu de la duana sud. A més, han gestionat amb la duana espanyola que els transportistes circulin amb absoluta normalitat pel país veí.

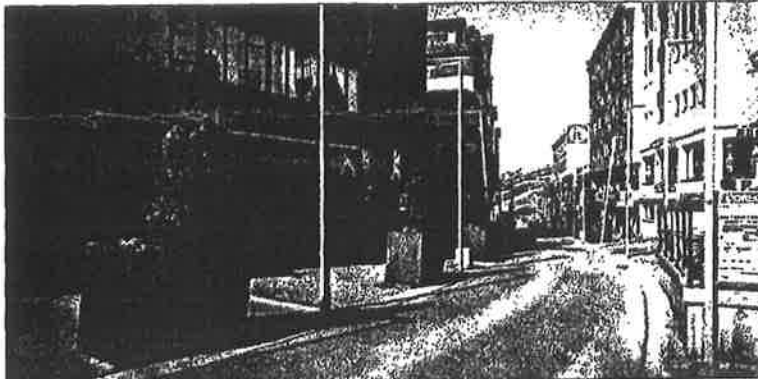
Encara que la carretera estigui tallada, els agents segueixen custodiant el pas nord «per garantir la seguretat de la zona i que es compleixin les restriccions del trànsit», va assenyalar Cinca. D'aquesta manera, des d'ahir no es produeixen els episodis que es van viure diumenge: turistes francesos es van saltar les indicacions i van arribar fins a l'entrada del Pas, on es van trobar la barrera tancada. Van accedir al poble caminant. ■

Les vendes al Pas de la Casa es desplomen fins a un 98%

Els comerciants reclamen «compensacions econòmiques» i les línies d'autobús assumeixen sobrecostos

A. C. ANDORRALAVELLA @abonatarrovis

Les vendes en els establiments comercials del Pas de la Casa es van desplomar fins a un 96% el diumenge d'ahir, un 98%. Així ho va assegurar el representant del comerç Pyes, Albert Sabí, durant la roda de premsa que va realitzar la CEA i els associats per mostrar la seua preocupació per la «greu afectació» que pateix el poble i per reobrir a França, com també va fer, un pas alternatiu. Amb les mans a la mà, Sabí va reclamar a l'Executiu «compensacions econòmiques que ajudin a paliar la grandesa que s'està vivint», tot i que nunciava que encara és d'hora per quantificar les pèrdues reals. El president d'Iniciativa Pública, Jean-Jacques Carrié, també va demanar subvencions, ajudes i el sigui per superar aquesta «crisi». Els comerciants, a més, lamenten la falta d'informació per part de l'Executiu. Com els comerciants representants del trans-

El carrer Major del Pas buit, ahir a la tarda.

port de viatgers i de mercaderies van exposar públicament els efectes negatius del tall viari a l'RN22. L'empresa Andbus, que connecta el Principat amb l'aeroport de Tolosa, va anul·lar els viatges de

diumenge i des d'ahir ofereix uns serveis mínims, concretament dues freqüències diàries, una al matí i una altra a la tarda. A més, de moment assumeix un sobrecost del 50% en cada línia perquè ha de

fer front a més distància i al peatge de Puymorens. «No sabem quants dies podrem suportar aquestes despeses. Si la situació s'allarga, patirem importants pèrdues econòmiques», va lamentar l'ad-

ministrador de la companyia, Dani Vinseiro. A més, l'empresa està retornant els diners dels bitllets comprats a tots els usuaris afectats que ho sol·liciten o els ofereixen canviar de destinació i viatjar fins a l'aeroport de Barcelona.

Els transportistes també han modificat el seu dia a dia per complir amb les entregues. Han desviat totes les rutes per Puigcerdà i el principal obstacle el marca el topògraf, ja que donar la volta per Puigcerdà suposa estar al volent

Els establiments creuen que encara és precipitat valorar l'impacte econòmic i les pèrdues reals

quasi dues hores més. Tot i això, el portaveu de l'Associació de transportistes de mercaderies i carburants, Victor Filloy, va explicar que el principal damnificat són els clients, que paguen els viatges més cars per l'augment de les despeses.

Tots els actors empresarials presents a la roda de premsa va coincidir en trobar una solució «amb immediatesa pel bé del país». «El Pas és molt fràgil i pot quedar tocat de mort si es queda allat més dies», va afirmar el conseller liberal a l'oposició, Jordi Troguet, que va lamentar que França tallés la carretera l'any passat en 28 ocasions. ■

La maledicció del poble fronterer

oïts comerciants opten per tancar o reduir l'horari d'obertura mentre no es normalitzi la situació a la frontera i lamenten la manca d'informació oficial ■ Els hotelers també pateixen anul·lacions pel pont de maig

ICTORIA GÓMEZ VAMP

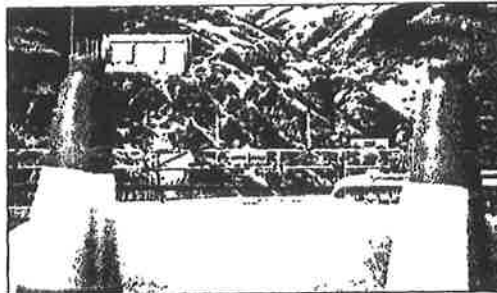
Figures amb la persiana baixada, rasses buides i cares llargues. I en detall: pràcticament ni un sol cotxe amb matrícula francesa. És l'escenari desolador i inèdit que es viu aquests dies al Pas de la Casa. El responsable d'un gran establiment que ven tabac i alcohol –principals compres dels veïns gais– és al taulell distret fent una sopa de lletres. Quan sent que s'obre la porta somriu, però immediatament s'adona que som periodistes que només volem conèixer la seva situació i etziba: «Tan sols us diré una cosa: no tinc res a dir. Si m'heu entès, ja us ho he dit tot». Pot semblar enrevessat o antipàtic, però el cert és que passejant pel carrer Major del poble no hi ha gaire a comentar.

«És que no guanyem per a disgustos. Primer els Armilles Oro-

gues, després la vaga de zel dels duaners i ara això... Sobrevivim. No podem fer-hi res», es resigna un botiguer de souvenirs, mentre recorda que l'esllavissada ha ocorregut en la «pitjor setmana: a final de maig i a les portes del pont de maig».

L'encarregat d'un altre establiment va més enllà i explica que ha decidit donar vacances a tots els seus treballadors perquè «aquí només perdem el temps». Assegura que en un dia fa entre 1.500 i 2.000 euros de caixa i ahir a mitja tarda «amb prou felicitat» n'havia aconseguit 200. Si la situació no canvia, es planteja fer com altres companys de gremi i tancar temporalment, ja que «el lloguer d'un mes em costa 8.500 euros i gasto moltíssima llum per il·luminar totes les vitrines. Manteni-me obert no em compensa, al contrari, ja començo a tenir pèrdues», lamenta.

I precisament per evitar pèrdues

La frontera francoandorrana tancada, ahir

una important perfumeria ha reduït el seu horari d'obertura al públic i des d'ahir i fins que no torni a obrir la frontera tancarà a les 17.30 hores i no a les 20.00 hores com és habitual.

Quina és la solució? «No ho sabem. L'obra depèn de França i sembla que s'ho està prenent amb molta calma», protesta un encarregat i aprofita l'ocasió per demanar al Co-

vern «que ens ajudi. Seria un detall que vinguessin a veure com estem i ens oferissin alguna mena d'indemnització. L'Administració sempre ens té abandonats». A més, tots els exigeixen a l'Executiu andorrà més informació perquè com acostuma a passar en aquestes situacions els rumors ja han corregut com la pólvora i la desinformació encara agreuja més el malestar. «No sabem quan obrirà la frontera. Alguns diuen que d'aquí a tres dies, altres una setmana o dues. També hem sentit que fins després de l'estiu no estarà solucionat», pronostica una farmacèutica que no pot tancar perquè ella «sempre està de guàrdia».

Però no només els comerciants es veuen perjudicats. Els hotelers consideren que si «ja de per sí aquest moment de la temporada és flau», les notícies han traspasat la frontera i els turistes francesos s'han afanyat a anul·lar les reserves. «Nosaltres el que els oferim és que vinguin per Espanya, però no tot-hom està disposat a fer més quilòmetres», explica la propietària d'un petit hotel del centre del Pas «L'Únic que ens queda és resar perquè tot se solucioni aviat», desitja. ■

CONFIANÇA
EXPERIÈNCIA
PROXIMITAT
SOBREVIVÈNCIA

La 1ª companyia d'assegurances d'Andorra

Més de 65 anys 1951-2019
COMPANIA ANDORRANA D'ASSEGURANCES SA
Av. Maritxal, 66, Andorra la Vella. Tel: 806 806

SANTAMARIA COSAN
NEBROU I ANGEL

51 anys d'història i experiència
Av. Maritxal, 66, 1ª esplanada, Andorra la Vella. Tel: 804 480 e@andorra.ad

Editorial

Incomunicats 'sine die' amb França

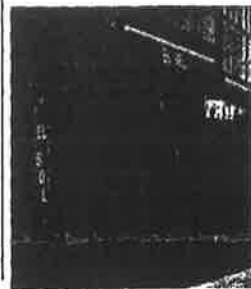
EL PERIÒDIC D'ANDORRA no es fa responsable de l'opinió dels seus col·laboradors i l'espai d'opinió no està vinculat amb els seus comentaris. A efectes de publicitat, els titulars de les pàgines de publicitat no es fan responsables del contingut de la publicitat en relació al compliment de les normes estatutàries o electorals que regulem la professió en concret, la qual quedat únicament vinculat a la persona que contracta la publicitat.

El tall de la carretera que uneix el Pas de la Casa amb França no té, a hores d'ara, data de caducitat. L'eslissada és més greu del que cabia imaginar segons el Govern, el que fa impossible predir amb quin termini de temps es podran donar per finalitzats els treballs que s'estan fent a la zona i que permetran, de nou, el pas amb seguretat dels vehicles. Per tant, fins a nou avís, Andorra ha quedat incomunicada per la part nord. Un fet que, sens dubte, afecta molt negativament als comerciants del Pas. De fet, ahir

molts ja havien optat per tancar directament el seu comerç o reduir les hores d'obertura, ja que els suposa més despesa mantenir obert sense clients que no pas abaixar les persianes.

A l'Executiu se li acumulen els projectes de grans dimensions

Els afectats reclamaven ahir amb tota la raó solucions i suport per part del Govern davant d'una situació que els deixa desemparats en una setmana que, a priori, havia de ser positiva coincidint amb la festivitat de l'1 de maig. Està clar que la situació ara és molt negativa pels encampadans però no és la primera vegada que es quexen dels talls de la carretera que els uneix amb França. Entre les propostes que poeen sobre la taula per solucionar de manera definitiva aquest problema, hi ha la construcció d'una carretera alternativa per la part solana. Sens dubte,

te, es tracta d'una inversió de grans dimensions però que acabaria amb les inconduccions. A l'Executiu, però, se li acumulen els projectes de gran envergadura, ja que a la cua té des de fa anys el desviament de Sant Julià -que també ha de permetre una millora en l'accés pel sud- i el de la Massana, que ha tornat a aparèixer amb força en aquesta campanya electoral. Caldrà, doncs, que el nou Govern destini amb molta cura les inversions a fer i es concentri amb aquelles plenament necessàries i sense les quals el país sencera o per parts, trontolla.

a finestra oberta

ndicatura en procés

fa tres setmanes de les eleccions generals al nostre país. Tres setmanes que han servit per a què les diferents accions que han obtingut representació parlamentària, entaulades i negociacions, a fi de donar forma a les noves estructures del Govern i de Sindicatura.

La formació amb més suport i més escons ha obtingut, ha exercit el dret i lògica, la que ha pres la iniciativa a l'efecte de trobar consens per poder governar amb una bona solvència durant la legislatura. Aquest fet, penso que els deutes que ens n'hem d'enorgullir.

Fem molts anys que això no passava. Que el grup disposat a governar hagi de negociar amb altres grups parlamentaris per poder arribar a acords, és una bona notícia per al nostre país. Semblava que havíem perdut el costum d'haver d'escoltar als nostres rivals polítics per poder governar i tirar endavant les lleis necessàries per fer avançar el país. Entrem en un panorama nou per a molts i que demanarà més equerra i bon tarannà perquè Andorra esdevingui, durant els quatre anys vinents, un Estat amb un Govern estable. Cal, al meu entendre, obviar les precedències i ser prou responsables per oferir al país tot allò que necessita i es mereix. És obligatori arribar a acords, entre tots els agents implicats, i treballar per aconseguir una Andorra

ra pròspera.

És evident que per aconseguir-ho cal, ara més que mai, que tots siguem capaços de cedir en allò que, fins fa uns dies, no ens haguéssim pogut imaginar. Hem de ser conscients que no tot el que pensem és, de forma inequívoca, el millor pel nostre país. Dins la diversitat d'idees i de les diferents formes de pensar, hi ha la riquesa de la societat.

El resultat d'aquestes eleccions, ens han servit per veure que la ciutadania ens demana una alternança política i, segons el meu criteri, és un molt bon senyal democràtic. L'equip que governava ha fet l'impossible per intentar ajornar aquesta alternança, però de forma inexcusable ha arribat. No de forma tràgica, ni amb un daltabaix, ja que DA

segueix sent la formació més votada, però sí que s'ha acabat la majoria absoluta. Aquests darrers vuit anys, Andorra ha estat regida amb la veu de tan sols d'un terç dels andorranos amb dret a vot i, sense voler, han obligat als altres dos terços dels andorranos que, a priori, no combregaven amb la seva forma de governar.

Diverses alternatives s'obren com a perspectives i qualsevol d'elles pot ser l'encertada. Caldrà molta generositat, tolerància i comprensions pels que acabin sent els responsables d'establir aquests acords tan importants per poder formar un Govern que regni al país. Aquesta setmana començarem a sortir de dubtes. ■

Conseller general electe

Ens hem renovat. Visita'ns

www.assap.ad

Av. d'Enclar, 26 - AD500 Andorra la Vella - T. 729 200 ☎ 699 200

ANDORRANA DE PUBLICACIONS | PERIÒDIC D'ANDORRA
 President: Eric Dóla Fort.

Directora editorial: Lida Rovinsky
 Cap de redacció: Míria Aguir
 Coordinadora general: Nora Muñoz
 Coordinadora comercial: Elisabet Machadó

Nacional: Maribel Prat, Lara Ribes, Victoria Gómez, Alba Casanova i Adria Estiben Esparte. Joan Josep Bezo, Miquel López-Egas i Anna Ribes (Monogràfic) Disseny: Sara Tàpia Lura, Margaritelló i Fotomercaderes: Pablo Temprado, Alex Cal i Xabi Morán. Fotografia: Marçal Burch.
 Traductors: Mireia i Miquel Palomo. Publicitat: Kala Díaz i Diego Pires. subscripcions@elperiodic.ad Tel: 736 200
 EL PERIÒDIC D'ANDORRA s'entrega i s'expubliquem amb EL PERIÒDIC DE CATALUNYA

Ara sí que Andorra mira cap a Espanya

La falta d'inversions a la banda francesa mantenen la connexió igual que fa dècades

OO 2 min. 06/05/2019 18:21

EDITORIAL (/FIRMES/EDITORIAL-ANDORRA/)
+ Segueix-me

0 Comparteix Guarda

Quants cops s'ha fet l'autocrítica que Andorra mira més cap a Espanya que cap a França? Moltes vegades i des de fa molt de temps, però la justificació és fàcil de trobar i això no canviarà per molt que des d'alguns sectors encara s'insisteixi en la necessitat de trobar aquell equilibri de fa dècades.

Potser és França qui no mira cap a Andorra, o millor dit, qui ignora que al bell mig del Pirineu hi ha un petit país que té com a copríncep el seu president. Caldria fer-hi una profunda reflexió. No és només que la majoria de visitants venen d'Espanya, o que els andorrans tiren més cap a la costa catalana, Barcelona, o les universitats catalanes. És també que no hi ha hagut inversions importants en les connexions en la banda francesa.

A Catalunya, per exemple, s'està actualment construint el túnel de Trespunts precisament pel perill de desprendiment de rocs i per evitar que passi cap desgràcia. Si reculem una mica en el temps podem recordar la construcció dels túnels d'Ollana, o la finalització de l'A2. Han estat millores consecutives que han apropat Catalunya i Andorra i que han reduït el temps de trajecte i han millorat la seguretat, i això mateix es pot aplicar al transport de mercaderies.

Mentre, per la banda francesa, ens hem habituat als tallis constants durant l'hivern per culpa d'allaus o de perill d'allaus. Ara ha estat un desprendiment que ha sumit el Pas de la Casa en un període d'enorme crisi però que hauria estat molt pitjor si arriba a passar en plena temporada d'esquí, especialment per a la facturació de Grandvalira.

Podem fer tots els gestos solidaris i visites, però la diferència la marca la falta d'accions concretes en la carretera francesa que condueix a Andorra.

I posats a fer autocrítica, és un bon moment per recordar que originalment es va plantejar un projecte del túnel d'Envalira des de l'Osplalet fins a Incles, però a banda del cost de les obres també hi va haver una reacció contrària al Pas de la Casa per part d'alguns comerciants i alguns empresaris, convençuts que seria la mort de la vila. Van ser arguments tan pobres com els d'aquells que es van oposar a la reconversió de les avingudes Carlemany i Meritxell.

:s facebook (https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://ara.ad/_84d8715f75f)

Comparteix a twitter ([http://twitter.com/share?url=http%3A%2F%2Fara.ad%2F_84d8715f75f%3F%3D%26via=araandorra&text=Ara%](http://twitter.com/share?url=http%3A%2F%2Fara.ad%2F_84d8715f75f%3F%3D%26via=araandorra&text=Ara%2F)